

Ø90 Råbalance - sådan - den økonomiske temperatur

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

DLBR[®]
DANSK
LANDBRUGSRÅDGIVNING

DLBR Ø90 Råbalance – den økonomiske temperatur

Råbalancen er et værktøj til at tage den aktuelle driftsøkonomiske temperatur på en ejendom når som helst.

Råbalancen er en ”rå” udskrift af den bogføring, der er foretaget for perioden, med samme opstilling som årsrapporten. Råbalancen kan udskrives, uden at der er lavet nogen opgørelse i øvrigt.

Råbalancen har ikke nogen skattemæssig opstilling.

Målgruppen for Råbalancen er såvel medarbejdere ved økonomikontorerne, som Ø90 Online-brugerne. Det betyder, at Råbalancen kan anvendes af alle brugere af Ø90.

Redigeret	1. udgave, november 2012
Redaktør	Videncentret for Landbrug, ØkonomiT
Tryk	Videncentret for Landbrug
Udgiver	Videncentret for Landbrug, ØkonomiT, 8740 5000
Support	Fra din lokale DLBR virksomhed

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Indholdsfortegnelse

Sådan laver du en råbalance

1. Indledning og åbning af programmet.....	4
1.2 Åbning af Råbalancen.....	5
2. Opsætning af skærbilledet.....	6
2.1 Beregning af kolonner	8
3. Kasseomsætning	10
4. Resultat	12
4.1 Hvad oplæses	12
4.2 Tilret resultat og balance	14
4.3 Sammenhæng til opfølgning	16
5. Udskrifter	18
6. Råbalance via F7	20
6.1 Udskrift:	21

1. Indledning og åbning af programmet

Med dette værktøj er det muligt for dig hurtigt og effektivt at få et helhedsindtryk af økonomien på din bedrift. Når månedens kasseregistrering er på plads, kan du straks tage temperaturen med en råbalance.

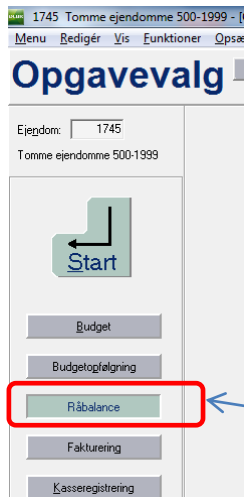
Råbalancen er et udtræk af tallene fra kasseregistreringen for den periode du taster ind. Tallene bliver hentet op fra databasen og bliver stillet op som i en Ø90 årsrapport.

Der er mulighed for at sammenligne på tværs af perioder og steder helt ned til månedsbasis, eksempelvis en sammenligning af økonomien i 3. kvartal i år med 3. kvartal sidste år.

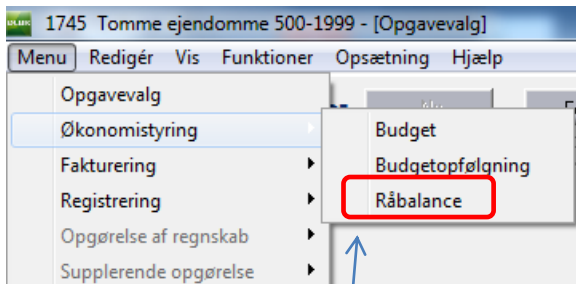
Dette værktøj er altså unikt i forhold til at danne et øjeblicsbillede af den økonomiske situation i virksomheden, og samtidigt sammenligne resultater i forhold til tidligere perioder.

1.2 Åbning af Råbalancen

Du åbner skærbilledet Råbalance med knappen **Råbalance** i **Opgavevalg**, eller under **Menu – Økonomistyring – Råbalance**.

Figur 1 Opgavevalg

Figur 2 Menupunkt råbalance

Her åbnes Råbalancen

2. Opsætning af skærmbilledet

I skærmbilledet findes 5 kolonner, hvor du selv bestemmer hvad der vises i kolonnerne.

Opsætning af kolonnerne foretages i dialogen Kolonneopsætning, som du kan åbne ved at dobbeltklikke på kolonneoverskrifterne eller ved vælge

Menu - kolonneopsætning.

Vælg kolonne indhold sådan:

- **Opgavetype:** Råbalance, Budget eller Beregnet
- **Overskrift:** Skriv den overskrift du ønsker
- **Alternativ:** Vælges hvis du har valgt budget (F4)
- **Sted:** Bruges hvis du har stedopdeling på ejendommen (F4)

Fra- og til-dato

For kolonner med Råbalance eller Budget kan du frit indtaste fra- og til-dato i hver kolonne. Fra- og til-dato skal altid være første og sidste dag i en måned. Bemærk, at perioderne i kolonnerne indtil videre ikke må overlappe hinanden.

Opsætning af skærbilledet

Kolonneopsætning

Menu Rediger Vis Funktioner Opsætning Hjælp

Kolonneopsætning

Opfølgning 1. kvartal 2011

← Flyt kolonner →

Kolonne	1	2	3	4	5
Opgavetype	Råbalance	Råbalance	Beregnet	Beregnet	Tom kolonne
Overskrift	Tom kolonne		Diff 1. kvartal	Diff. i %	
Alternativ	Råbalance				
Sted	Budget	(0) Sted 0			
Periode - Datofra	Beregnet	01-01-11			
Periode - Datotil	31-03-10	31-03-11			
Kolonneberegning			2-1	(2-1) i % af 1	

Figur 3 Kolonneopsætning – vælg opgavetype

Tip: Hvis der sammenlignes med budget, er det vigtigt, at du vælger det rigtige budget. I **Periode – datofra/ datotil** kan du slå op på dine budgetter ved hjælp af **F4**-tasten

Knappen **Gem som**: Du kan gemme flere alternative kolonneopsætninger, som du efterfølgende kan vælge i feltet til venstre for knappen **Gem som** eller i hovedbilledet for råbalancen.

2.1 Beregning af kolonner

Du kan beregne en kolonne ud fra de øvrige kolonner (se figur 3) når du har valgt opgavetype **Beregnet**

Beregnete kolonner

I kolonneopsætningen skal du selv indtaste, hvordan en beregnet kolonne skal beregnes. Du kan anvende følgende udtryk i linjen kolonneberegning:

- 1, 2, 3, 4, 5 (kolonnenummer)
- + (plus)
- - (minus)
- () (parentes)
- i % af
- mellemrum (space)

Der må **ikke** indgå en beregnet kolonne i beregningsudtrykket for en anden beregnet kolonne.

Opsætning af skærmbilledet

Det betyder, at du kan beregne kolonner som fx:

- **Summen** af to eller flere kolonner, fx beregning i kolonne 3: **1+2**
(kolonne 3 er summen af kolonne 1+2)
- **Differencen** mellem to kolonner, fx beregning i kolonne 3: **2 – 1**
(kolonne 3 er differencen mellem kolonne 2 og 1)
- **Differencen mellem to summer**, fx beregnet kolonne 5: **(1 + 2) – (3 + 4)**
(kolonne 5 er differencen mellem summen af kolonne 1+2 og summen af kolonne 3+4)
- **Procent** af en kolonne: fx kolonne 4: **(2-1) i % af 1**
(i kolonne 4 vises differencen mellem kolonne 2 og 1 i % af kolonne 1)

3
Beregnet
1+2

5
Beregnet
(1+2)-(3+4)

3. Kasseomsætning

Ved at trykke på radioknappen i højre side jf. fig. 4 kan du skifte til kasseomsætning.

Ved **Kasseomsætningen** vises kun:

- Kasseposter knyttet til en betalingsart
- O- og R-posteringer.

Det vil sige en ren likviditetsopgørelse, som er den hurtigst mulige råbalanceudskrift.

Figur 4: Skift mellem radioknapper

Kasseomsætning

Resultat			
Inv. Finansiering Balance			
Vis linjer: ☐ Alle ☒ Anvendte ☐ Oversigt			
Detalje niveau: ☐ 1 ☒ 2 ☐ 3			
	M o m s	Råbalance	Råbalance
		0	0
		jan 11-jan 11	jan 12-jan 12
		Beløb	Beløb
▶ Mælk		254.906	332.423
▶ Kvæg		-163.591	25.121
▶ Andre landbrugsindtægter			150
Indtægter		91.314	357.694
▶ Udsæd		-16.800	
▶ Gødning		-88.200	
▶ Diverse vedrørende markbrug		-795	-475
▶ Færdigblanding mv.		-160.790	-72.149
▶ Dyrlæge og medicin		-614	
▶ Diverse vedrørende husdyrbrug		-3.768	-1.245
Stykudgifter		-270.967	-73.868
Indbetalt dækningsbidrag		-179.653	283.826
▶ Energi		-14.397	
▶ Maskinstation mv.		-3.000	
▶ Vedligehold		-4.561	
▶ Lønudgifter		-40.417	-32.187
▶ Ejendomsskat og forsikringer		-6.724	
▶ Diverse udgifter		-19.138	-631
Kontante kapacitetsudgifter		-88.237	-32.818
Likviditet af primær drift		-267.890	251.007

Kasse omsætning	Råbalance	Råbalance
	0	0
	jan 11-jan 11	jan 12-jan 12
1.000 kr	Beløb	Beløb
Mælk	255	332
Kvæg	-164	25
Andre landbrugsindtægter		
Indtægter	91	358
Udsæd	-17	
Gødning	-88	
Diverse vedrørende markbrug	-1	
Færdigblanding mv.	-161	-72
Dyrlæge og medicin	-1	
Diverse vedrørende husdyrbrug	-4	-1
Stykudgifter	-271	-74
Indbetalt dækningsbidrag	-180	284
Energi	-14	
Maskinstation mv.	-3	
Vedligehold	-5	
Lønudgifter	-40	-32
Ejendomsskat og forsikringer	-7	
Diverse udgifter	-19	-1
Kontante kapacitetsudgifter	-88	-33
Likviditet af primær drift	-268	251

Figur 5: Sammenligning af skærmbillede og udskrift

Dette viser, at det du ser i skærmbilledet også kommer med i udskriften.

4. Resultat

4.1 Hvad oplæses

Når der oplæses tal til råbalancen, og radioknappen står på **Resultat**, kommer der nogle tal frem, blandt andet i **resultatfanen** som du ser i eksemplet næste side.

Ved **Resultat** vises:

- Kasseomsætning (se side 10)
- Intern omsætning
- Efterposterings
- Status og forskydninger

I fanebladet **Balance** er der mulighed for at tilrette status i forhold til, hvad du mener, er det mest retvisende.

Hvis du vil vise en periode, hvor der ikke findes et færdigt regnskab, skal du selv gøre det færdigt. Dette uddybes på de næste sider.

Du kan rette i alle posterings bortset fra ekstern omsætning. Rettelserne vil kun findes i råbalancen og kommer ikke over i regnskabet.

Resultat

Resultat		Inv. Finansiering	Balance		
Vis linjer:		Alle		Anvendte	Oversigt
		Detalje niveau:		1	2
		3		4	5
		Kasse omsætning		Resultat	
	M o m s	Råbalance 1 0 jan 11-jun 11 Beløb	Råbalance 2 0 jan 12-jun 12 Beløb	3	4
► Korn		0	0		
► Kartofler		46.990	60.231		
► Grovfoder		0	0		
► Mælk		2.123.359	666.428		
► Kvæg		-161.286	60.279		
► Andre landbrugsindtægter		90.768	300		
Bruttoudbytte		2.099.831	787.237		
► Udsæd		-132.380	-15.764		
► Gødning		-164.170	-24.300		
► Planteværn		-94.172	0		
► Diverse vedrørende markbrug		-41.999	-1.803		
► Færdigblanding mv.		-549.535	-196.910		
► Eget grovfoder		0	0		
► Dyrlæge og medicin		-62.426			
► Diverse vedrørende husdyrbrug		-167.268	-3.949		
Stykomkostninger		-1.211.949	-242.725		
Dækningsbidrag		887.881	544.512		
► Energi		-160.443			
► Maskinstation mv.		-254.979			
► Vedligehold		-162.949			
► Lønomsstninger		-204.159	-69.430		
► Ejendomsskat og forsikringer		-11.862			
► Diverse omkostninger		-114.727	-4.867		
Kontante kapacitetsomkostninger		-909.119	-74.297		
Kapacitetsomkostninger i alt		-909.119	-74.297		
Resultat af primær drift		-21.237	470.215		

Figur 6: Sådan ser resultatfanen ud – når der er valgt Resultat

4.2 Tilret resultat og balance

Hvis du ønsker at tilrette **resultatet**, kan det let gøres ved blot at indtaste i felterne, dette kan for eksempel være Intern omsætning eller efterposteringer i detaljeniveau 3.

I **balancen** kan du taste besætning, beholdninger, primo moms og anlægsaktiver. Forskydningerne i balancen kan du efterfølgende se i resultat fanen. Det er typisk kun ultimo, der skal tastes ind for at beregne en forskydning.

Anlægsaktiver:

Når du indtaster anlægsaktivets primo og ultimo værdi beregnes afskrivningerne automatisk til forskellen (Primo – ultimo)

Du kan tage den nemme løsning og tage en sum fra driftsbygningerne, som typisk har den største værdi, og tilpasse ultimo-værdien så bevægelsen passer med de ønskede afskrivninger.

Hvis status skal passe helt ned på anlægskartoteksniveau, er der også mulighed for dette.

Resultat

▼ Eget grovfoder					
4421 20 Græsensilage					0
4421 25 Hølsædsensilage					0
4421 30 Halm					0
4421 35 Hø					0
4421 40 Majsensilage					0
▼ Forskydning eget grovfoder					
4421 92 Græsensilage beholdning		0	165.000	165.000	0
Primo		338.000	335.000		338.000
Ultimo		338.000	500.000		338.000

Figur 7: Sammenhæng mellem resultat og balance

Her vises indtastning i **resultatfanen**, men på statuskonti (fx 4421 92), som derfor kommer med direkte over i balancen. Du kan også taste tallene i balancen.

Farver på tal:

- Sort: Tal oplæst fra regnskab
- Blå: Tal beregnet i råbalancen
- Grøn: Tal der er indtastet

4.3 Sammenhæng til opfølgning

Alle de ting, som bliver rettet i resultat, investering og finansiering samt balance, kommer automatisk med over i budgetopfølgningen. Dette betyder, at hvis du har rettet balancen eller lavet efterposterings i resultatfanen, kommer de også med, hvis du laver en budgetopfølgning. Omvendt betyder det også, at hvis du retter i opfølgningen, vil dette også vise sig i råbalancen for samme periode.

De tal, som kommer med over i opfølgningen, hvis de bliver rettet, er:

- Balance tal i samme måned
- Efterposterings for samme periode
- Intern omsætning i samme måneder

Resultat

Råbalance - Internt

Default kolonne opsætning

Resultat | **Inv. Finansiering** | Balance

Vis linjer: Alle Anvendte Oversigt De

	M o m s	Råbalance	
		1 0 jan 11-sep 11	Beløb
▼ Kvæg			
3321 00 Køer	U		167.787
3344 00 Kvier	U		10.658
3384 00 Tyre levebrug	U		45.880
3884 90 Egne produkter kvæg	U		2.628
4121 00 Indkøb køer	I		-149.100
4144 00 Indkøb kvier	I		-172.900
▼ Besætningsforsydnig			
1405 00 Køer			0
Primo			967.600
Ultimo			967.600
1415 00 Ammekøer			0
Primo			5.900
Ultimo			5.900
1420 00 Kvier over 2 år			29.000
Primo			71.000
Ultimo			100.000
1425 00 Kvier 1-2 år			-44.800
Primo			355.200
Ultimo			400.000
1430 01 Kviekalve 1/2-1 år			0
Primo			45.900
Ultimo			45.900
1430 02 Kviekalve under 1/2 år			400
Primo			75.600
Ultimo			76.000
1450 02 Tyrekalve under 1/2 år			0
Primo			14.400
Ultimo			14.400
Besætningsforsydnig i alt			74.200
Kvæg i alt			-20.847

Opfølgning - Internt

Resultat | **Inv. Finansiering** | Balance

Vis linjer: Alle Anvendte Oversigt Detailje niveau: 1 2 3

Original Opfølgingsperiode: jan 2011-sep 2011	M o m s	1	2
		Budget Beløb	Realiseret Beløb
▼ Besætningsforsydnig			
1405 00 Køer			0
Primo			967.600
Ultimo			967.600
1415 00 Ammekøer			0
Primo			5.900
Ultimo			5.900
1420 00 Kvier over 2 år			29.000
Primo			71.000
Ultimo			100.000
1425 00 Kvier 1-2 år			-44.800
Primo			355.200
Ultimo			400.000
1430 01 Kviekalve 1/2-1 år			0
Primo			45.900
Ultimo			45.900
1430 02 Kviekalve under 1/2 år			400
Primo			75.600
Ultimo			76.000
1450 02 Tyrekalve under 1/2 år			0
Primo			14.400
Ultimo			14.400
Besætningsforsydnig i alt			74.200

Figur 8: Sammenhæng mellem råbalance og opfølgning

5. Udskrifter

Udskrifter vælger du ved **ctrl+P** eller **menu – udskriv**. Der er mulighed for at skrive kommentarer til råbalancen. Dette gøres ved at åbne tekstprogrammet ved at trykke på de røde pile jfr. figuren på næste side. Bemærkningerne knytter sig til den valgte kolonneopsætning i Råbalance skærmbilledet.

Resultat - Internt

side 5

Tomme ejendomme 500-1999

Kasse omsætning	Råbalance	Råbalance	Budget	Beregnet
	0	0	Original	
	jan 11-jun 11	jan 12-jun 12	jan 12-jun 12	(2-1) i % af 1
1.000 kr	Beløb	Beløb	Beløb	%
Kartofler	47	60	133	28 %
Mælk	2.123	666	2.634	-69 %
Kvæg	-163	60	151	-137 %
Andre landbrugsindtægter	91			-100 %
Indtægter	2.098	787	2.918	-62 %

Figur 9: Udskriftsbillede

Udskrifter

Udskrifter – Råbalance

Menu Rediger Vis Funktioner Opsætning Hjælp

Udskrifter – Råbalance

Landsniveau Gem som Alle Udvalgte

Åfsnit	Vælg
▼ Forside og Indholdsfortegnelse	☒
Virksomhedsoplysninger	☒
Bemærkninger til råbalancen	☐
Assistanceerklæring	☐
▼ Råbalance sammendrag - Internt	☒
Forside	☒
Resultat - Internt	☒
Investering og finansiering - Internt	☒
Balance - Internt	☒
▼ Råbalance specifikationer	☒
Forside	☒
Resultat - specifikationer - Internt	☒
Inv. og finansiering - specifikationer - Internt	☒
Balance - specifikationer - Internt	☒

Råbalance - Resultat for:

Kolonneopsætning: Default

Forside

Overskrift
 Råbalance
 Default

Underoverskrift

Generelt

Tal skrives med sort:

Udkast (randmærke):

Duplex:

Sidehoved:

Sidefod:

Virksomhedsform: Personlig

Balance

Balance udskrives med ultimo
 Balance udskrives med primo og ultimo

Specifikation

Uden kvantum/pris:

Udskrift i hele 1.000 kr.:

Her kan du rette overskrifterne til, hvad der passer dig

Figur 10: Udskriftsdialog

Tip: Det er muligt at gemme flere udskriftsvalg, så du ikke skal vælge til og fra hver gang – træf dine valg, og brug knappen **Gem som**

6. Råbalance via F7

Du kan trække en råbalanceudskrift direkte fra kasseregistrering. Den kaldes kasse-råbalance. Der er ved denne hurtige version ikke mulighed for selv at gå ind og rette i tallene. Det er alene kasseomsætningen som udskrives, derfor indeholder denne udskrift ingen balance.

Du gør følgende:

1. Tryk F7 i kasseregistreringen og der åbnes en bestillingsdialog – se næste side
2. Marker i kolonnen "Bestil" et
3. Tast perioden (se eksemplet 01-01-11 til 31-12-11)
4. Tryk på knappen **Bestil**, dialogen **Bestilling Online** lukkes nu og du står i dialogen **Udskrift-oversigt-Dialouge**, hvor du trykker F11, herefter kommer råbalanceudskriften frem som en ny linje øverst i dialogen.
5. Marker den nye Råbalance-linje
6. Tryk på knappen **Vis udskrift/Udskriv PDF**

Der udskrives også samme periode sidste år, som du vælger at indtaste i bestillingsvinduet for dette år jf. figuren på næste side.

Råbalance via F7

Udskrifters-oversigt -Dialogue

Menu Rediger Vis Funktioner Opsætning Hjælp

Slet linie Fortynd | Vis udskrift... Udskriv PDF | PDF til arkiv | Opfrisk billede | Bestilling Online... | Sammenligningstal | Notaler oversigt... | Kontroller oversigt... | Printer... | Dvi. ØDB

Ctrl+Del Ctrl+Z | Ctrl+U Ctrl+P Ctrl+D | F11 F7 Ctrl+M | Ctrl+N Ctrl+Q | Ctrl+B

Nr	Udskrift	Udgave	Mærke	Fejl	Printtype	Print		Side		Antal sider	Printet	Dannet		S
						Lok	Cent	Fra	Til			Dato	Kl.	
730	Råbalance	Råbalance			P							01-11-12	11:23	01-
114	Meddelelsesliste LDFE	A			P							31-10-12	05:40	05-
250	Medd. Ionoverførsel	A			P							31-10-12	05:40	05-
250	Medd. Ionoverførsel	A			A APP	*				1		31-10-12	00:19	02-
114	Meddelelsesliste LDFE	A			A APP	*				2		31-10-12	00:18	02-
214	Meddelelsesliste KDFE	A			P							30-10-12	05:40	02-
												30-10-12	05:40	02-
										1		30-10-12	00:35	01-
										1		30-10-12	00:35	01-
												26-10-12	10:36	26-
												18-10-12	08:29	18-
												18-10-12	08:28	18-
												16-10-12	14:20	16-
												11-10-12	12:20	11-
												11-10-12	11:32	11-
												04-10-12	10:23	04-
												04-10-12	10:20	04-

Bestilling Online

Menu Rediger Vis Funktioner Opsætning Hjælp

Fortynd | Vis perioder

Ctrl+Z | Ctrl+D

Bestilling		Bestil	Periode	
Nr.	Udskritsnavn		Fra	Til
411	Kasseliste	☐	01-01-10	31-12-11
412	Afstemningsliste	☐	01-12-11	31-12-11
420	Samtykkeoversigt	☐	01-01-10	31-12-11
486	Lynmoms	☐		
560	Revisionsliste drift	☐	01-01-12	29-02-12
660	Revisionsliste skat	☐	01-01-12	29-02-12
730	Råbalance	☒	01-01-11	31-12-11

Bestil Annuller OK

Figur 11: Udskrift bestillingsdialog

6.1 Udskrift:

Når der er trykket på **Ctrl+U** kommer udskriften frem som eksemplet på næste side.

Der kan ikke ændres i opsætning af tallene og denne udskrift er den eneste det er muligt at udskrive. De tal som kommer med er:

- Kolonne 1: Sidste års tal
- Kolonne 2: Periodens kasseomsætning
- Kolonne 3: Beregnet forskel

Råbalance via F7

Kasse omsætning	Råbalance	Råbalance	Beregnet forskul
	jan 10-sep 10	jan 11-sep 11	
1.000 kr	Beløb	Beløb	Beløb
Nettoomsætning	2.546	3.728	1.182
Private indtægter	147	135	-12
Andre driftsindtægter	39	91	52
Udgifter til råvarer og hjælpematerialer	-1.153	-2.026	-873
Andre eksterne udgifter	-1.244	-1.436	-191
Indbetalt bruttoresultat	335	492	157
Personaleudgifter	-244	-307	-63
Indbetalt driftsresultat	90	185	95
Finansielle indtægter			
Finansielle udgifter	-453	-602	-149
Indbetalt ordinært resultat før skat	-362	-417	-54
Indbetalt ekstraordinært resultat før skat	-362	-417	-54
Skat af resultat før skat	-40	-23	17
Indbetalt resultat efter skat	-403	-440	-37

Figur 12: Udskrift dannet ved F7

